

Motion 18

Jämlik upphandlingskultur för husarkitektur

Förslag till beslut

- att det ska vara möjligt för mindre arkitekturföretag att verka i den offentliga sektorn genom offentlig upphandling av husarkitektur
- att det prioriteras av Sveriges Arkitekter att intensivt verka för att etablera en sundare praxis för upphandling av husarkitektur med kravställningar kopplade till kvalitativ arkitektur och processer där husarkitekturkompetens finns hela vägen från förfrågning till utvärdering. detta gynnar alla arkitekter, inte enbart den mindre företagsformen.
- att utreda och komma med en ny ramförfattning för upphandling av husarkitektur med rymliga kravställningar som inkluderar mindre arkitekturföretag (2-6 anställda)

Motivering

Idag har inte små arkitekturfirmor en chans att delta i 99% -största delen- av alla offentliga upphandlingar på grund av kravställningar är orimliga. Det är en fråga om systematisk exkludering inte om en svår introduktion i marknaden.

Det nuvarande tillvägagångssättet att överklaga från fall till fall fungerar inte när det är uppenbart att det handlar om ett systemfel, där de flesta upphandlingarna utesluter det mindre arkitekturföretagets villkor.

Att prata om wildcard vill vi förtydliga inte är ett svar på vår fråga. Det handlar inte om en ingång i en marknad medan man är en mindre firma eller en arkitekt med mindre erfarenhet på väg till att bli en större firma eller skaffa erfarenhet, det handlar om en långsiktig lösning för den mindre arkitekturfirman att vara inkluderade i marknaden.

Sund konkurrens: LOU kan inte möjligen vara korrekt tolkad när man systematiskt utesluter den företagsformen ur offentliga upphandlingar.

Kompetens kopplad till upphandling av husarkitektur: det blir uppenbart att många processer saknar detta. Det pratas om upphandlingsingenjörer och att kommuner inte har kompetens att utvärdera mer än byråkratiska förfarande där det är svårt att förstå hur kravställningar kan kopplas till ett kvalitativt svar, eller överhuvudtaget till vanliga husarkitekturs processer. Exempel på orimligt och yrkesokunnigt ska-krav: 3 slutbesiktigade hus med samma programinnehåll under de senaste 3 åren.

Det är av stor betydelse att upphandlande myndigheter exempelvis kan utgå från fungerande upphandlingsformer såsom offentlig upphandling för stadsbyggnadsuppdrag där man systematiskt arbetar med stadsbyggnadskompetens från beställarsida, både i förfrågning och i utvärdering. där det finns en praxis med referenskrav som är möjliga att uppnå och inte sällan dialog genom intervju i upphandlingen. Där det är uppenbart hur man utformat upphandlingen för att få kvalitet.

Förtydligande:

Definitionen av det mindre arkitekturföretaget och dess behov kräver en uppdatering och dess behov i all sin bredd behöver mötas av Sveriges Arkitekter

- Små arkitekturföretag finns idag i stor utsträckning och blir fler och fler
- Sysselsättning inom den företagsformen är väldigt varierad
- Det finns många små arkitekturföretag som inte vill syssla med villor eller små privata projekt, de vill syssla med arkitektur av alla skalor, såväl i den privata- som i den offentliga sektorn
- Små arkitekturföretag är inte per definition ett larvstadie av ett företag på väg till att bli en större företagsform. Små företagsfirmor vill bli små, är övertygade om att arkitekturkvalitet ökar med den företagsformen
- Små arkitekturföretag är inte per definition formatet för den unga nytexaminerade arkitekten, utan det finns många små arkitekturföretag som är etablerade, och har gedigna erfarenheter och kunskap och som vill vara med och utforma offentliga byggnader

Namn på motionär

Arkitekt SAR/MSA Carmen Izquierdo & arkitekt SAR/MSA Mariano Tellechea

Motion 18 – styrelsens svar

Jämlik upphandlingskultur för husarkitektur

Styrelsen föreslår stämman

- att bifalla motionens första attsats
- att bifalla motionens andra attsats
- att avslå motionens tredje attsats

Styrelsen skulle gärna förslå bifall till hela motionen. Offentlig upphandling är en viktig marknad för arkitekterna och inte minst viktig för arkitekturen i vårt samhälle. Att de som handlar upp våra gemensamma miljöer ska använda sig av upphandlingsmetoder som syftar till att finna den bästa kompetensen är en självklar utgångspunkt för Sveriges Arkitekters arbete med offentlig upphandling. Vi ser också samma uteslutande krav i upphandlingar. Därför är det självklart för styrelsen att Sveriges Arkitekter ska arbeta för

- att det ska vara möjligt för mindre företag att verka inom den offentliga sektorn

Det är också självklart för styrelsen att förbundet ska prioritera att

- etablera en sundare praxis för upphandling av arkitektur

med det förbehållet att Sveriges Arkitekter arbetar för alla professioner i sitt arbete med upphandling och inte kommer att prioritera en profession framför en annan.

Sveriges Arkitekter kan däremot inte "komma med ny ramförfattning". Däremot arbetar vi genom ACE och New European Bauhaus för att påverka den förändring av upphandlingsdirektivet som kommissionen inom kort kommer att börja arbeta med. Se det gemensamma uttalandet här: https://www.ace-cae.eu/fileadmin/user_upload/Public_Procurement_FINAL.pdf

Förbundet menar också att det finns stora möjligheter redan idag inom offentlig upphandling till kompetens – och kvalitetsstyrd upphandling som beskrivs i motionen t ex när det gäller stadbyggnadsuppdrag. Mer dialog, relevanta krav och möjlighet för fler att delta i upphandlingar är precis vad förbundet arbetar för.